

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

Ławnik Marek Molczyk

Protokolant starszy inspektor sądowy Marta Brzezińska

przy udziale M. K. – prokuratora Prokuratury Regionalnej w K. obrońcy obwinionego X.Y. – prokuratora Prokuratury Okręgowej w K. oraz Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego [...] – W. M.,
w sprawie obwinionego X.Y.- prokuratora Prokuratury Okręgowej w K. obwinionego o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 137 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze
na rozprawie w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 21 września 2023 r.,
po rozpoznaniu odwołania Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego [...] od orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 16 lutego 2023 r., sygn. akt [...].

orzeka:

utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie, a kosztami
postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

X.Y.. - Prokurator Prokuratury Okręgowej w K., został obwiniony o to, że w dniu 30 września 2020 r. w K., wbrew dyspozycji art. 7 § 2 ustawy Prawo o prokuraturze – dalej powoływanej jako p.p. w pisemnej odpowiedzi na kasacje obrońców skazanych, sygn. PO II Ds. [...], kwestionując przypisane przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k., zawarł wniosek o ich uwzględnienie, uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]. z dnia 27 stycznia 2010 r., sygn. akt II AKa [...] oraz przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania, czym zignorował polecenie Zastępcy Prokuratora Regionalnego w K. sformułowane w piśmie z dnia 8 listopada 2019 r., sygn. RP II Ko[...], oraz polecenie Prokuratora Regionalnego w K. sformułowane w piśmie z dnia 5 grudnia 2019 r., sygn. RP II [...] w zakresie jakim obligowały go do zajmowania w toku dalszego postępowania w sprawie o sygn. akt VI K [...] Sądu Okręgowego w K., stanowiska w przedmiocie zakwalifikowania czynu z punktu I aktu oskarżenia z dnia 21 lutego 2017 r. jako usiłowania zbrodni zabójstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k., tj. o czyn z art. 137 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze – dalej powoływana jako p.p.

Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym orzeczeniem z dnia 16 lutego 2023 r. sygn. akt [...] uniewinnił X.Y.. - prokuratora Prokuratury Okręgowej w K., od popełnienia czynu, zarzucanego we wniosku o ukaranie, stanowiącego przewinienie dyscyplinarne z art. 137 § 1 p.p.

Od powyższego orzeczenia **odwołanie złożył Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego [...]**. W odwołaniu **zarzucił** błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia skutkujący wydaniem nietrafnego i niezasadnego orzeczenia uniewinniającego obwinionego prokuratora X.Y.. od popełnienia zarzucanego mu przewinienia polegający na ustaleniu, iż adresatem poleceń Zastępcy Prokuratora Regionalnego w K. oraz Prokuratora Regionalnego w K. sformułowanych w pismach z dnia 8 listopada 2019 r. oraz z dnia 5 grudnia 2019 r., sygn. RP II [...], nie był obwiniony X.Y.., a jego bezpośredni przełożeni, którzy wskutek wymienionych pism nie wydali mu żadnych poleceń, a także ustaleniu, że czynności obwinionego polegające na skierowaniu w dniu 30 września 2020 r. odpowiedzi na kasacje obrońców skazanych, sygn. PO [...], dotyczą innego etapu postępowania, wobec czego wydane polecenia nie miały zastosowania

do opracowania odpowiedzi na te kasacje i nie wytyczały kierunku tego pisma procesowego, podczas gdy przeprowadzone dowody postępowania dyscyplinarnego prowadzą do przekonania, że treść pisma Zastępcy Prokuratora Regionalnego w K. z dnia 8 listopada 2019 r., sygn. RP [...], w powiązaniu z zamierzeniami prokuratora odnośnie do planowanego stanowiska, jakie zamierzał zająć na rozprawie odwoławczej wyraźnie wskazują, że adresatem polecenia był prokurator wypełniający funkcję oskarżyciela publicznego na rozprawie odwoławczej Sądu Apelacyjnego w [...]. w sprawie o sygn. akt II AKa [...], a skuteczność procesowa postulatywnej czynności prawnej wykonanie na polecenie przełożonego powodowała zachowanie aktualności stanowiska wynikającego z treści polecenia także na dalszym etapie postępowania w sprawie, w której je wydano. Podnosząc ten zarzut Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego [...] **wniósł** o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uznanie obwinionego X.Y.. – prokuratora Prokuratury Okręgowej w K., za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego we wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej oraz wymierzenie mu kary dyscyplinarnej upomnienia.

Na rozprawie w dniu 21 września 2023 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego [...] poparł wniesione odwołanie, zaś obrońca obwinionego prokuratora X.Y.. wniósł o nieuwzględnienie odwołania i utrzymanie zaskarżonego orzeczenia w mocy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego [...] nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Najwyższego – jako Sądu Dyscyplinarnego II Instancji, wbrew postawionemu zarzutowi z odwołania, nie doszło do błędu w ustaleniach faktycznych, a tym samym wydane przez Sąd Dyscyplinarny I instancji orzeczenie uniewinniające obwinionego prokuratora X.Y.. od popełnienia czynu, zarzucanego mu we wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, należy uznać za trafne.

Nie widząc potrzeby cytowania powołanych w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym treści przepisów, tj. art. 7 § 2, 3, 4 i 5 p.p. oraz § 40, 41 i 42 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z dnia 7 kwietnia 2016 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, zgodzić się należy z tym, że pismo Zastępcy Prokuratora Regionalnego w K. K. P. z dnia 8 listopada 2019 r., sygn. RP II Ko [...], oraz pismo Prokuratora Regionalnego w K. M. W. z dnia 5 grudnia 2019 r., sygn. RP II Ko [...], uznać należało za polecenia dotyczące treści czynności procesowej w rozumieniu art. 7 § 3 p.p. W piśmie z dnia 8 listopada 2019 r. polecono, aby na kolejnym terminie rozprawy przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie o sygn. akt II AKa [...], obecny na niej prokurator poparł apelację oskarżycieli posiłkowych. Z kolei w piśmie z dnia 5 grudnia 2019 r. polecono skierowanie do Sądu Apelacyjnego w [...] pisemnej informacji o poparciu w całości przez prokuratora apelacji oskarżycieli posiłkowych złożonej w sprawie o sygn. akt II AKa [...]. Adresatem tych pism był Prokurator Okręgowy w K. R. B. Zostały one podpisane przez przełożonych uprawnionych do wydania poleceń. Nie podano w nich żadnej podstawy prawnej, a w piśmie z dnia 8 listopada 2019 r. nie użyto słowa „polecam”, a „proszę”. Niemniej, polecenia te, odczytane zostały prawidłowo, w pierwszej kolejności przez prokuratora R. B., a następnie obwinionego prokuratora X.Y. i zostały też zrealizowane. Faktycznie, pismem z dnia 9 grudnia 2019 r. obwiniony prokurator X.Y.. poinformował Sąd Apelacyjny w [...], że oskarżyciel publiczny popiera w całości apelację pełnomocników oskarżycieli posiłkowych złożoną w sprawie o sygn. akt II AKa [...], a informacja o powyższym została przekazana Prokuratorowi Regionalnemu w K. pismem z dnia 10 grudnia 2019 r. Również obwiniony prokurator X.Y.. na rozprawie apelacyjnej w dniu 13 stycznia 2020 r. oświadczył, że wnosi o nieuwzględnienie apelacji obrońców oskarżonych oraz popiera apelację pełnomocników oskarżycieli posiłkowych. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego [...] wskazuje w odwołaniu, że wydane na piśmie polecenia należało odczytać jako aktualne również na dalszym etapie postępowania i pomimo wydania poleceń „zaadresowanych” do prokuratora R. B., oczywistym było, że dotyczyły one obwinionego prokuratora X.Y.. poprzez wskazanie jego roli procesowej jako oskarżyciela publicznego na kolejnym terminie rozprawy odwoławczej przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie o sygn. akt II AKa [...]. Należy podzielić zapatrywania Autora odwołania, że z treści przekazanych pism, stanowiących polecenia w trybie art. 7 § 3 p.p., bez trudności można odczytać, kto jest ich faktycznym adresatem.

Zostały one przecież, w dalszej kolejności przekazane obwinionemu prokuratorowi X.Y.. przez prokuratora R. B. jako jego przełożonego, celem postąpienia zgodnie z zawartymi w nich wytycznymi. Natomiast w realiach sprawy nie można podzielić poglądu z odwołania, że te pisemne polecenia należało odczytać, przy zastosowaniu wykładni celowościowej, czyli jako polecenie procesowego „popierania” stanowiska co do kwalifikacji prawnej czynu, jako usiłowania zabójstwa, na wszystkich etapach postępowania, a więc również w postępowaniu prowadzonym w związku ze złożonymi kasacjami. Należy zauważyć, że polecenie wydane na piśmie w trybie art. 7 § 3 p.p. powinno szczegółowo, w sposób jasny oraz łatwy w interpretacji, przekazywać intencję przełożonego, tak by nie powodować w tym względzie wątpliwości u podwładnego prokuratora. Przecież wydane polecenie przełożonego służbowo, w niektórych wypadkach, znacząco ogranicza podwładnego prokuratora w zakresie realizacji jego przekonania do prawidłowego postąpienia w konkretnej sytuacji zaistniałej w trakcie czynności urzędowych. Bezspornym jest, że patrząc na rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego co do wniesionych kasacji, to oceny Prokuratora Regionalnego w K. odnośnie przyjętej kwalifikacji prawnej okazały się trafne. Zasadnie zatem czynił on uwagi co do braku konsekwencji w stanowisku prokuratury w zakresie kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego. Nie zmienia to jednak faktu, że polecenia odnoszącego się wprost do stanowiska prokuratury, w przypadku ewentualnego postępowania kasacyjnego, nie było ani w piśmie z dnia 8 listopada 2019 r., ani też w piśmie z dnia 5 grudnia 2019 r. Ponadto nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, że obwiniony prokurator X.Y.. omawiał swoje procesowe działania z przełożonymi, dzielił się uwagami z prokuratorem R. B. i uzyskiwał jego akceptację. Po przeczytaniu pism z dnia 8 listopada 2019 r. oraz z dnia 5 grudnia 2019 r., obaj byli zgodni, że należy wykonać wskazane w tych pismach czynności, odczytali je prawidłowo. Działania zaś obwinionego prokuratora X.Y.., na etapie po wydaniu wyroku przez Sąd Apelacyjny w [...], czyli opracowanie pisemnej odpowiedzi na kasacje obrońców skazanych, w której zawarł wniosek o ich uwzględnienie i uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w [...], z dnia 27 stycznia 2010 r. w sprawie o sygn. akt II AKa [...] oraz przekazanie tej sprawy do ponownego rozpoznania wobec kwestionowania przypisanego im przestępstwa zakwalifikowanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k., były decyzją podjętą już

w ramach jego niezależności i samodzielności prokuratorskiej przy wykonywaniu czynności procesowych. Zgodnie z art. 7 § 1 p.p. prokurator przy wykonywaniu czynności określonych w ustawach jest niezależny, co należy rozumieć, że w zakresie prowadzonego postępowania samodzielnie kształtuje jego bieg, planując czynności procesowe, oceniając zgromadzony materiał dowodowy oraz podejmuje decyzje procesowe. Obwiniony prokurator X.Y., mógł w ustalonych realiach faktycznych, zasadnie przyjąć, że wypełnienie poleceń przełożonych, wskazanych w pismach z dnia 8 listopada 2019 r. oraz z dnia 5 grudnia 2019 r., oraz brak dalszych poleceń przełożonych, a także zakończenie postępowania przed Sądem Apelacyjnym w [...]. w sprawie o sygn. akt II AKa [...], upoważnia go już do samodzielnej decyzji procesowej na tym kolejnym etapie postępowania. W sporządzonej pisemnej odpowiedzi na kasację obrońców skazanych, zajął stanowisko zgodne z własnym przekonaniem, wynikającym z jego oceny materiału dowodowego. W związku z powyższym rozstrzygnięcie o uniewinnieniu obwinionego prokuratora X.Y. od zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego należało uznać za trafne.

Kierując się przedstawionym motywami Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[M. T.]